

Mottagare
Regionstyrelsen

Information. Rapportering Internationell strategi och EU

Förlag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att godkänna informationen.

Sammanfattning

I enlighet med *Arbetsgång för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden* (RS 2018/454) redovisas här:

- Reserapport:
  - CPMR Island Commission årsmöte, den 23-25 april 2025, i Ponta Delgada, Portugal
  - CPMR Baltic Sea Commission årsmöte, den 22-23 maj 2024, i Kotka, Finland
- Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands
- Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken
  - HANSEartWorks ordförandeskap
  - Förberedelser Forum för EU:s strategi för Östersjöregionen den 29-31 oktober 2024
  - CPMR nomineringar till Political Bureau 2024-2026
  - Brev om sammanhållningspolitiken till Ursula von der Leyen
  - Rapporter från Gammalsvenskby

Arbetsgången för Region Gotlands övergripande internationella och EU-relaterade ärenden syftar till att förtydliga Region Gotlands internationella synlighet och engagemang i organisationer och nätverk på en övergripande strategisk nivå.

Reserapporter

Reserapporterna nedan baseras på resenärernas egna redovisningar.

<i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i> Filip Reinhag, regionråd, Roland Engkvist, regionstyrelseförvaltningen
<i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i> CPMR Baltic Sea Commission General Assembly den 22-23 maj 2024
<i>Nätverk/ sammanhang</i> Conference of Peripheral and Maritime Regions - CPMR
<i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i> Ingen konferenskostnad, egen finansiering av kostnader för resa och logi
<i>Beskrivning</i> <p>Bild. Vy från taket på det Maritima Muséet i Kotka mot Arenahallen och ett av många skogs- och pappersbruk som dominerar näringarna i Kymenlaakso.</p> <p>Session 1: Öppnande av konferensen Tomas Mörtsell, ordförande i CPMR BSC, hälsade alla välkomna.</p>

Därefter parentation för **Erik Bergkvist** och **Jari Nahkanen** vilken avslutades med en tyst minut.

Ms Henna Hovi, Member of the Board of the Regional Council of Kymenlaakso, Hälsade alla välkomna till Kymenlaakso och underströk betydelsen som CPMR har för strategiska åtaganden på hemmaplan genom kunskaper, analys och projektsamarbeten.

Mr Tomas Mörtzell, BSC President, Region Västerbotten, påminde om att den första ordföranden i CPMR BSC kom just från Kymenlaakso.

Mr Davide Strangis, CPMR Deputy Secretary General, "strong border regions makes Europe stronger". Davide berättade om några viktiga händelser som CPMR gjort sedan årsmötet i Saint-Malo. Han nämnde särskilt arbetet med TEN-T och analysen om sammanhållningspolitiken som Filip Reinhag presenterade i Europaparlamentet.

Session 2: EU elections 2024 – what issues at stake for Baltic Sea Regions?

Davide Strangis ledde ett samtal som han inledde med att berätta att CPMR kartlägger vilka kandidaterna är från CPMR-regioner till EU-parlamentet för att efter valet kunna främja relationerna med intergruppskonstellationer, såsom SEARica, för de frågor som CPMR driver.

Från golvet kom frågan om ett åldrande EU och intresset bland unga för EU. Svaret från panelen var talangattraktion, där bland andra Stockholmsregionen har hög global ranking inom IKT, och att bygga ett starkt europeiskt globalt varumärke. Svaret handlade även om skiftande preferenser avseende senare familjebildning.

Bettina Martin betonade i sitt budskap EU:s gemensamma värderingar och behovet av mer samarbete. Europa behöver en enad Östersjöregion som signalerar till Ryssland att vi står enade för våra värderingar, menade Bettina Martin.

"EU is the best we have, and we must do all we can to keep it. We are up against a mighty enemy, fake news".

Richard Sjölund (Region Österbotten), 2nd Vice-Chair of the Board, Regional Council of Ostrobothnia, BSC Vice-President, berättade att debatten i Finland kretsar kring den geopolitiska situationen. Det som står på spel är den gröna given, industrins omställning i Finland, transportpolitiken med TEN-T-nätverket.

Romek Kosenkranius (Association of Estonian Cities and Municipalities), Mayor of Pärnu, BSC Vice-President, förmedlade att tonen i debatten i Estland präglas av enkla budskap om att få saker gjorda. De viktigaste

frågorna handlar om säkerhet och det kommer medföra höjda skatter för att finansiera upprustningen. Ekonomin och investeringskostnader för grön omställning är andra frågor som dominerar debatten i Estland.

Gustav Hemming (Region Stockholm), 1st Vice-President of the Regional Council of Region Stockholm, menade att mediabevakningen i Sverige fokuserar på det politiska spelet mer än på innehållet. Klimatlagen och den gröna givna är de viktigaste frågorna tillsammans med säkerhetsfrågorna, stödet för Ukraina och för sammanhållningen. Just frågan om att hålla i den europeiska klimatpolitiken har en avgörande betydelse globalt för bilden av EU som en pådrivande och trovärdig aktör.

Session 3: Security and cooperation for a resilient Baltic Sea Region

Det här blev konferensens mest ödesmättade inslag, där Dr Timo Hellenberg, CEO of Hellenberg International Oy Ltd föreläste på temat "The impact of the war on border regions".

Åhörarna ställde frågor om det ryska samhällets förmåga och vilja att gå i krig, vilken orsak Ryssland kan ha för att attackera Finland, vilka tidiga signaler som vi ska vara uppmärksamma på, och vad Sverige och Finland behöver göra i händelse av en rysk attack mot Baltikum.

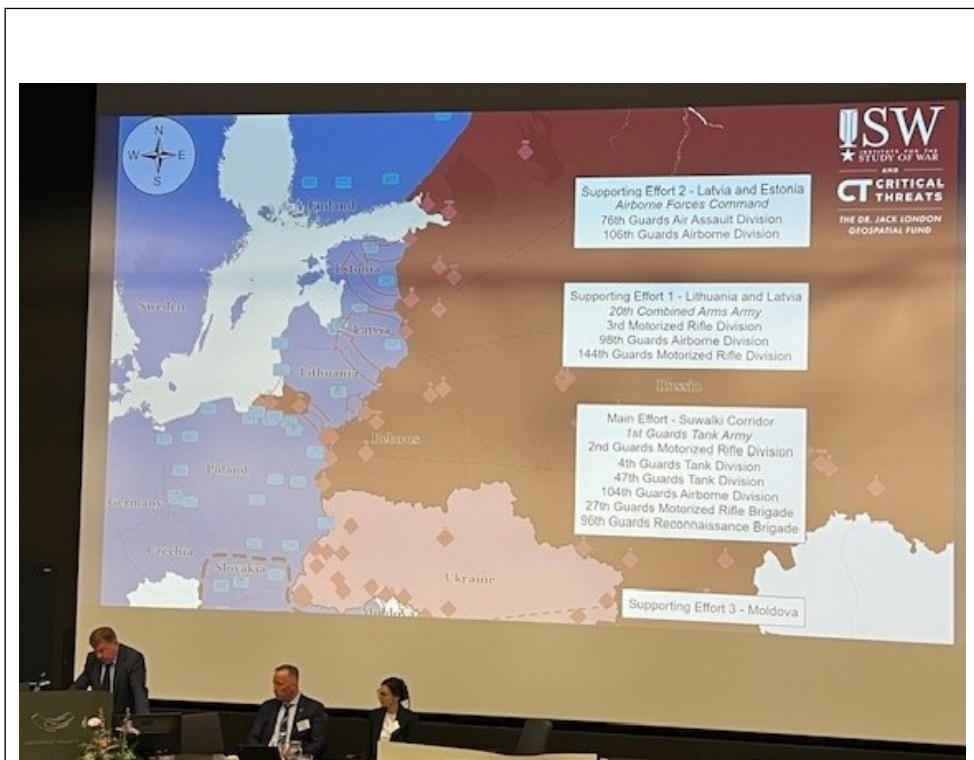
Timo Hellenberg inledde sitt svar med att i Ryssland finns det ett mindset som är helt annorlunda med andra samhällliga preferenser än i EU. Finland i sig är inte ett primärt intressant krigsmål för Ryssland, men de kan vilja skada Finland likväl genom att exempelvis avskärma Finlands möjligheter att kunna exportera. Oavsett vad som händer behöver Östersjöländerna vara alerta och stärka sina samarbeten och vara beredda på att ingripa och komma ur sina komfortzoner, även i händelse av en valvinst för Trump i USA.

Enligt **Hellenberg**, uttalar sig ryska företrädare offentligt om vad de tänker göra. I nuläget handlar det om att lyfta fram historiska referenser: "Find the higher guidance in history". Det gäller politiken och militären.

Ryska företrädare gör det som de uttalar sig om. Effekten är en total militarisering av det ryska samhället. Det handlar om alla verksamheter, där även vanliga företag numer bidrar till krigsproduktionen, företag inom så udda branscher som bagerier.

Effekten i Rysslands närområde är ökade investeringar i försvaret.

Spänningarna ökar i Östersjöområdet. Ett annat område där spänningarna ökar är i Arktis. Där behöver NATO dominera Barents hav för att säkerställa freden, vilket i sig är en enorm utmaning.

Bild. Timo Hellenberg presenterade ett domedagsscenario, där Ryssland attackerar Baltikum för att säkerställa access till Kaliningrad. Scenario framtaget av SW – Institute for the Study of War.

Session 4: Ensuring safety and development in the Baltic Sea Region through Cohesion Policy

Petri Koistinen, Policy Coordinator, DG REGIO, European Commission, presenterade den nuvarande periodens olika program. Strukturen efter 2027 vet vi ännu inte hur den kommer att se ut.

Åhörarna påtalade vikten av att delta i EUSBSR Annual Forum i Visby den 29-31 oktober, att använda den nuvarande periodens samarbetsmöjligheter, och att delta i revideringen av Östersjöstrategin som redan pågår. Åhörarna tog även upp framtida budgetförhandlingar och sammanhållningspolitikens andel i nuvarande period (=1/3) givet alla de andra åtagandena som EU står inför. Svaren från panelen handlade om behov av ökad arbetsproduktivitet, fokus på människor, förenklingar, effekter av geopolitiska begränsningar snarare än att enbart diskutera andelar och mekanismer i enskilda program.

Filip Reinhag (Region Gotland), regionråd, betonade vikten av att behålla sammanhållningspolitikens kärnvärden men att fokusera mer på resultat och innovation. Fler medlemsländer innebär inte ökade kostnader för sammanhållningspolitiken, då det finns mekanismer som begränsar kostnaderna. Däremot blir omfördelningen mellan regioner omfattande inte minst i de nuvarande östra medlemsländerna. Så det är inte främst budgetnivån som diskussionen kommer handla om, utan mekanismerna.

Den intressanta frågan i ett större sammanhang är ifall de ambitioner och utmaningar som EU har med den budgetnivån som gäller kommer vara tillräcklig. Svaret är nej.

Merike Niitepõld, Head of Managing Authority of the Central Baltic Programme, efterlyste framtida fokus på förenkling och resultat. Merike efterlyste även färre teman och starkare anknytning till regionernas största behov.

Wolf Born (Mecklenburg Vorpommern), Head of Unit "Baltic Sea Policy and Cooperation" – Ministry of Science, Culture, Federal and European Affairs, underströk betydelsen av att regionerna involverar sig mer i Interregprogrammets utformning. Det är enbart så som det går att påverka inriktningen för utlysningar i de framtida programmen.

Session 5: Welcome to new regions

Johnny Lundin från Västernorrland presenterade sin region som nu återvänder som medlem till CPMR BSC.

Timo Pärkkä, Chair of the Board of Region Central Ostrobothnia, presenterade sin region, där den första fabriken av litiumbatterier i Norden kommer öppna 2025. Litiumförekomsten är högst i hela Europa här.

Bild. Filip Reinhag i samspråk i kaffepausen med Sari Nurro, ledamot i regionstyrelsen i Uleåborg. Övriga på bilden från vänster: Jerker

*Johnson från Österbotten, Dan Rasmusson, Region Västernorrland,
Harry Bouveng, Region Stockholm, Carin Peters, Region Skåne.*

Session 6: Adapting and strengthening the transport system in the Baltic Sea Region in light of both climate and geopolitical changes

Frank Hering, Planning Director, Regional Council of Kymenlaakso, introducerade diskussionen om transportsystemet. Han berättade om hur det är att planera när gränsen mot Ryssland nu är stängd. Det medför en helt ny orientering i rummet, nya fokus med beredskap och resiliens, tillgängligheten får en stark färgning av den geopolitiska situationen. Samtidigt menade **Hering** att man har tilltro till sin kompetens och en lösnings-orienterad inställning.

Åhörarna lyfte frågan om regionernas planeringsstatus och om möjligheten att parallellt arbeta med transportsystemets utveckling och militär mobilitet, vad förstärkta transportsamband i TEN-T mellan Sverige och Finland skulle kunna handla om konkret.

Silvia Koski (Southwest Finland), Member of the Board, sa att sydvästra Finlands fokus nu är helt inriktat västerut. 90 procent av Finlands handel går via sjöfart. Den militära mobiliteten behöver få ökat genomslag i det europeiska arbetet. TEN-T har identifierat behovet av investeringar i en uppgraderad järnväg mellan Åbo och Helsingfors. Det behövs mer finansiering från EU och från nationell nivå för att klara alla åtaganden.

Magnus Lagergren (Region Örebro), Vice-Chairman, påtalade de östvästliga förbindelsernas ökande betydelse. **Lagergren** underströk vikten av att i samtal med medborgarna om lokala problem visa hur det hänger samman med det europeiska samarbetet. Oslo-Stockholm finns nu med i TEN-T vilket är glädjande. Det ställer krav på nationella medel för att genomföra investeringarna.

På europeisk nivå, så har samarbetet i CPMR genererat policypapper som vi kan använda i kontakterna med kommande kommission. ”Vi behöver ha förespråkare i EP, en ny Erik Bergkvist.”

Jan Owe-Larsson (Region Östergötland), Chair of the Transport and Urban Planning Committee, konstaterade att Östergötlands strategiska läge med sin militära produktionskapacitet kommer vara ett mål i händelse av en rysk attack. Men planering av mobilitet handlar främst om dagliga rörelsemönster i transportsystemet.

Session 7: Reinforcing energy security in the Baltic Sea Region

Britt Karlsson Green, Strateg på Region Skåne, höll ihop sessionen och inledde med att konstatera att 54 % av all energi i Europa produceras

fossilfritt. Men att det är mycket som återstår för att nå 100 procent: nätkapacitet, utbyggnad av fossil energiproduktion, resiliens och energisäkerhet bland annat.

Åhörarna lyfte fram frågor om energieffektivitet (energieffektiviseringsdirektivet) och smarta lösningar, mervärdet med EU:s engagemang i förhållande till nationella regeringar.

Sari Nurro (Region Oulu), Member of the Board, berättade att Uleåborg nyligen har reviderat sin översiktsplan med cybersäkerhet, energisäkerhet, logistiksäkerhet. Social acceptans av ny produktionskapacitet och överföringskapacitet kan bli stora utmaningar, enligt **Nurro**, inte minst landbaserad vindkraft. Vi vet ännu inte i vad mån det finns social acceptans för off-shore. Verktøyen som står till den regionala nivåns förfogande är planering och lagstiftning för markanvändning. I Finland ger de verktøyen tydlig vägledning. Det behövs även investeringar i vägkapacitet för att klara av transporterna till de delar av EU där investeringarna behöver göras i fossilfri produktion av energi. EU behöver därför uppdatera TEN-E.

Johan Loock (Region Jämtland Härjedalen), regionråd, menade att regionerna behöver stärka sin handlingsberedskap att hantera och inkludera kommande stora investeringar. För att få social acceptans behöver lokalsamhället få större utdelning från investeringarna. Det finns även målkonflikter såsom mellan besöksnäring och rennäring å ena sidan och fossilfri elproduktion å den andra med exempelvis vindkraft. Det ställer krav på ökad förmåga till energiplanering. EU:s ramverk visar på riktningen. EU-samarbetet bidrar med att föra samman intressenter och med finansiering, men det skulle kunna utvecklas ytterligare via EIB exempelvis.

Peter Johansson (Region Värmland), utskottsledamot, menade att samverkan på regional nivå och mellanregional samverkan är den primära rollen på regional nivå i färdens mot fossilfri energi. Regionen kan använda projektfinansiering för att driva samverkan och även för att processleda planeringen för fossilfri produktion, men infrastrukturen för överföring är en hämsko.

Pontus Lindberg, regionråd (Region Skåne), presenterade ett policypaper om vätgas som CPMR BSC energi arbetsgruppen tagit fram.

Årsmötet antog policydokumentet enhälligt.

Session 8: Securing stability and sustainable development of the European Arctic

Hanna Honkamäkilä, Internal Affairs Strategist, Uleåborgsregionen, undrade hur regionerna märker av intresset för Arktis.

Tanja Joona (Region Lappland), Deputy Member of Board, menade att det finns massor av planer och plats för allt fler verksamheter och människor, givet att det går att bygga ut infrastrukturen. De stora utmaningarna nu är inte säkerhetsläget utan klimatförändringarna i Arktis. Den cirkulära ekonomin är den främsta strategiska inriktningen. ”Arktis är inte en icke-plats vars resurser vi kan exploatera, det är en plats där vi lever och uppfostrar våra barn”.

Glenn Berggård (Region Norrbotten), Vice-Chair of the Regional Executive Board, instämde med Tanja Joona och påtalade alla jobbvakanser som finns redan idag i industrin och i kringnäringarna och även i välfärdssektorn.

Tanja Joona presenterade policyappret om det europeiska Arktis.

Årsmötet antog policydokumentet enhälligt.

Session 9: BSC Resolution 2024

Lucille Erhart presenterade ” Building together a secure, stable and resilient Baltic Sea Region” (se bilaga BSC Resolution 2024).

Årsmötet antog resolutionen enhälligt.

Session 10: Budget, finansiell rapport och aktivitetsrapport.

Årsmötet godkände Finansiell rapport och förslag till budget.

För aktivitetsrapporten, berättade **Lucille Erhart** med exempel från hur de tre arbetsgrupperna åstadkommit resultat. **Erhart** tog även upp varför ska man vara aktiv och som medlemsregion lägga resurser i en arbetsgrupp? Det ger:

- Synlighet, man möter många regionala och även nationella och europeiska företrädare.
- Genomslag med lobbying.
- Partnerskap, man finner nya samarbetspartners att söka projektfinansiering med.
- Kapacitetsförstärkning att driva sina prioriterade frågor

Årsmötet godkände Aktivitetsrapporten enhälligt.

Session 11: Sekretariat, Elections and nominations

Beslut att:

- Region Österbotten hyser Sekretariat 2025-2026
- Godkänna förordnande som BSC Secretary mandate för 2025-2026 för Lucille Erhardt
- Välja Tomas Mörtzell till ordförande 2025-2026
- Välja Romek Kosenkranius och Talvikki Jori till vice ordförande
- Godkänna samtliga nominerade till Executive Committee

Samtliga val skedde i enhällighet.

Bild. Årsmötet avslutades traditionsenligt med en så kallad "familjebild".

<p><i>Deltagare (namn, befattning, avdelning, förvaltning)</i></p> <p>Filip Reinhag, regionråd</p> <p>Susanna Palomaa, enhetschef Hållbar Tillväxt, Regionala utvecklingsavdelningen</p> <p>Roland Engkvist, EU-samordnare RSF</p>
<p><i>Möte, datum, plats, eventuell länk</i></p> <p>CPMR Islands Commission General Assembly den 23-24 APRIL 2024, Pomnta Delgado, Portugal</p> <p>CPMR Islands Commission General Assembly – Azores (PT) – CPMR Islands Commission (cpmr-islands.org)</p>
<p><i>Nätverk/sammanhang</i></p> <p>Conference of Peripheral and Maritime Regions (CPMR)</p>
<p><i>Finansiering (t.ex. EU projekt, extern finansiering, stöd internationella strategin)</i></p> <p>Egen finansiering</p>
<p><i>Beskrivning</i></p> <p>INSTITUTIONAL WELCOME/OPENING SESSION</p> <p>José Manuel BOLIEIRO, President of the Regional Government of the Azores, Acting President of the Islands Commission</p> <p>Hälsade alla välkomna och påminde om att ö-kommissionens årsmöte är det första årsmötet av alla geografiska kommissioner sedan CPMR:s årsmötet i Saint Malo. Ö-kommissionen var bland de första geografiska kommissionerna i CRPM och medlemmarna i ö-kommissionen uppvisar en territoriell mångfald av öar.</p> <p>Loïg CHESNAIS-GIRARD, President of Brittany Region, President of the CPMR</p> <p>De geografiska kommissionerna är basen i CPRM, och som ordförande bekräftade Chesnais-Girard sin avsikt att bevista samtliga kommissioners årsmöten under sitt förordnande som ordförande.</p> <p>Medlemsstaterna har varit upptagna med kriser, och Chesnais-Girard betonade vikten av att fortsätta bygga europeisk territoriell integration.</p> <p>”Europa kan inte fortsätta att existera annat än att vi återigen bekräftar vår vilja att fortsätta integrera våra territorier.”</p>

”Vi behöver uttrycka våra prioriteringar i den europeiska debatten. CPRM ska vara ett språkrör för öar i EU. ”

POLITICAL SESSION “EU ISLANDS: WHAT FUTURE AFTER THE NEXT EU ELECTIONS?”

Diskussionen kretsade kring sammanhållningspolitiken (SHP), dels diskussionen om dess förnyelse, dels dess betydelse för att hantera öars och fastlandsregioners långsiktiga strukturella utmaningar. Budskapet var att SHP inte kan hantera alla kriser eller utmaningar som Europa har. Det behövs en SHP och en strategisk europeisk agenda som underbyggs med adekvata budgetmässiga resurser för det man kommer överens om.

Eleni MARIANO, generalsekreterare i CPMR, inledde med att tiderna präglas av kriser och att det inte gynnar ö-regioner. Eleni efterlyste därför en spetsig politisk debatt om de prioriteringar som CPMR kämpar för: investeringar för att få ett sammanhållet Europa, att möjliggöra för ö-bor att kunna bo verka och leva i sina hemregioner.

Konkurrenskraften i EU är viktigt att tala om, men det går att kombinera med att ingen ska lämnas på efterkälken ”Leave no one behind”. Det är förmodligen klokt att vi underbygger en berättelse om att den inre marknaden och sammanhållningspolitiken behövs, att budgeten behöver understödja de regioner som behöver investeringar för att kunna fortsätta vara konkurrenskraftiga.

José Manuel BOLIEIRO, President of the Regional Government of the Azores, Acting President of the Islands Commission

Sammanhållningspolitiken är en strategisk ingrediens i den regionala utvecklingen för att möta klimatutmaningarna och för att ta tillvara möjligheterna med den digitala omställningen.

”Vi kan vara ett framtidslaboratorium som möjliggör för invånarna att stanna kvar i sina regioner.”

Loïg CHESNAIS-GIRARD, President of Brittany Region, President of the CPMR

Kriserna medför att lösningar uppstår som går via medlemsstaterna.

”CRPM behöver betona det gemensamma projektet för att komma fram till lösningar som fungerar för regionerna, och som inte leder till centralisering av snabbhetsskäl.”

Marie-Antoinette MAUPERTUIS, President of the Assembly of Corsica & Member of the Committee of the Regions ; Rapporteur of the Opinion

on “Enhancing cohesion policy support for regions with geographic and demographic handicaps (art 174 TFEU)”

Den geopolitiska situationen i Europa medför frågor kring sammanhållningspolitikens utformning. SHP behöver fortsatt utmärkas av de värden som den bygger på och de mål som sammanhållningspolitikens syftar till. Den är avgörande för våra insulära regionala ekonomier och samhällen, med sina strukturella handikapp och som tillåter att vi kan ta oss vidare i utvecklingen från den nivå där vi befinner oss.

”Sammanhållningspolitiken kan inte hantera samtliga utmaningar som Europa hamnar i. Den behöver förnyas. Men den ska framgent likväl vila på de värden som SHP står för. Därför har vi till EU:s institutioner framfört vikten av en Pact for Islands och en SHP efter 2027 som fokuserar på strukturella utmaningar.”

Jérôme NOEL, Representative of the Walloon-Brussels General Delegation to the European Union, representing the Belgian Presidency of the Council of the EU

Reflektioner pågår kring den framtida SHP:en. De principer som det belgiska ordförandeskapet framhåller är:

- SHP säkerställer att samtliga regioner omfattas, samtidigt som många regioner i medlemsländerna utvecklas negativt;
- SHP är platsbaserad, participativ, en grundpelare för strukturell omvandling;
- Det är en unik modell som oaktat regionala styrelseformer används i alla regioner, och;
- SHP erkänner strukturella utmaningar, bland annat för öar.

Det belgiska engagemanget för SHP omfattar en konferens den 18 juni om SHP:s framtid.

Peter BERKOWITZ, Director for Policy, DG REGIO, European Commission

Den kommande sammanhållningsrapporten och öar, vad kommer den att visa?

Rapporten kommer belysa effektivitet och mångfalden av territorier. Om öar? Öar finns i många former, där SHP är ett av flera verktyg för öars utveckling. Det rapporten understryker är mångfalden av EU:s regioner och de territoriella.

Berkowitz efterlyste delande av erfarenheter från öar.

PRESENTATION och antagande av Final Declaration

José Manuel BOLIEIRO, President of the Regional Government of the Azores, Acting President of the Islands Commission

Funktionen för Final Declaration är att använda den i samband med opinionsbildning vis-à-vis EU:s institutioner.

Gotland välkomnade tilläggen om konkurrenskraft och kompetensförsörjning som Korsika framfört.

La Réunion lyfte att begreppet laboratorium är dubiöst.

Korsika klargjorde att begreppet härrör från en antropologisk studie som visar på hur öars egenkraft att förändra i samverkan med andra nivåer och intressenter kan inspirera andra. Det handlar sålunda inte om att öar är laboratorier för externa intressen att använda som testlabb.

MARITIME SESSION: "ISLANDS' ROLE IN FOSTERING SUSTAINABLE BLUE ECONOMY & MARINE GOVERNANCE"

Lise GUENNAL, Islands Commission Senior Policy and Project Officer, inledde sessionen med att tala om hur den maritima rumsliga planeringen är en deltagande process. Det pågår ett projekt som heter REGINA – MSP om maritim planering och hur regioner implementerar direktivet.

CPMR presenterar den 30 april exempel från olika regioner, avseende gap och potential, hinder, styrkor och svagheter, och hur erfarenheterna kan användas av andra. CPMR kommer utifrån projektets resultat ta fram ett reflekterande policypaper.

I diskussionen framkom argument kring de underrepresenterade näringarna (de näringar som inte har starka branschföreträdare), medborgarnas deltagande och inkluderande styrelseformer, kunskapsinhämtning och användande av kunskaper.

- **Juan Manuel LAFUENTE**, Regional Minister of the Sea and the Water Cycle of the Balearic Islands Government

Lafuente berättade om ambitionen med att uppmuntra en besöksnäring som fokuserar mer på kultur och sport, där turismen inte enbart handlar om strand, sol och bad under högsäsongen.

Han betonade även Balearernas hantverkstradition inom byggnation av båtar.

Balearerna har en pilotplan för de delar av sitt kustnära territorium som påverkas av klimatförändringar och som är besöksnäringssensitiva.

- **Camille PELAGE**, Regional Councillor, President of the Blue Economy Commission, Guadeloupe Region

Traditionellt fiske behöver få ett större erkännande inom EU, sedan 2022 pågår en månatlig dialog mellan inspektörer och fiskare vilket har medfört en lugnare situation.

Utmaningarna handlar om klimatförändringarna, vidareutbildning av befolkningen inom de blå näringarna

- **Luís BRITO E ABREU**, Advisor to the President of the Government of the Azores and Blue Azores Program Manager

Azorernas ekonomiska maritima zon utgör mer än 50 % av Portugals totala maritima zon, varav 30 % skyddas/ska skyddas (i nuläget ingår 4% i maritima bevarandeområden). Planen har tagits fram baserad på bästa tillgängliga vetenskapsbaserade kunskaper, med deltagande processer och med intressenter, politik och beslutsfattande.

- **Jorge VEIGA FRANÇA**, President of the Madeira Chamber, INSULEUR (Network of Insuleur Chambers of Commerce and Industry of the EU)

Det släpptes ut 135 miljoner ton CO2 från europeisk sjöfart 2022, trots att näringen inte går för fullt.

Veiga Franca pläderade för flernivåsamverkan, platsbaserad utveckling, kapacitetsbyggande och investeringar i den blå ekonomin.

”På policynivån behöver de rätta frågorna ställas så att lokala förhållanden får genomslag.”

Reflektion: Pläderyngen var intressant och tydlig men det framgick inte hur näringslivet önskar bidra till utvecklingen.

- **Polyvios RAXIS**, Head of Informatics, R&D Atlantis Consulting SA, EcoRoute Project

Ett digitalt inslag. Projektet “EcoRoute Multidimensional and integrated approach fostering smart underwater cultural and nature tourism”. Ansatsen handlar om strategiska planer, policyval och investeringar, kapacitetsbyggande, lokala tester med kampanjer, och om ta fram paket för smart besöksnäring. Natur- och kultursajterna handlade i alla tre fallen om skeppsvrak kring vilka mervärden för besökaren kommer att adderas.

Reflektion om första dagen: politiska budskapen är tydliga, projektexemplen återgav mer ambitioner och preliminära resultat än slutsatser.

Dag 2 Den 24 april 2024

ENERGY SESSION: "THE ENGAGEMENT OF ISLANDS IN THEIR PATH TOWARDS DECARBONISATION"

Claire HELLY inledde sessionen med att påminna om målår och nivåer för klimatneutralitet i EU, och betydelsen för öar i omställningen.

Jean-Pierre CHABRIAT, Regional Councilor in charge of Research and Energy

Transition, Réunion Region

Berättade om La Réunions ambitioner avseende omställning. Elnätet på ön och produktionen av el sker lokalt. Men vad är då omställningen? Målet är att nå energiautonomi förelproduktionen och för mobiliteten. 45 % är för närvarande förnyelsebar el. valet av mål att bli energioberoende har växt fram efter pandemin, för att klara hälsan, matförsörjning och energiförsörjning.

Planeringen omfattar ett verktyg som heter flerårig energiplan, 5-10 års sikt. Men på lång sikt finns det ett strategiskt dokument för måläret 2050. Varje flerårsplan utgör en nivåhöjning. Det finns även en plan som motsvarar en översiktsplan för hela öns markanvändning. De två planerna ska genomföras i synergi. Processledarskapet omfattar även en samverkansstruktur med aktörer, inklusive den nationella nivån. Nyckelaktörerna är ön, staten och EDF (Electricité de France). Det finns olika kommittéer som arbetar med andra delar av omställningen, dels kring andra teknikområden som biogas, dels de sociala delarna för att undvika energifattigdom bland medborgarna.

På ön har flera tusen hem fått uppvärmning genom bergvärme. Det finns projekt som understödjer tillverkningen av vätgas för tunga transporter med hjälp av solkraft. Även SMG finns med i planen.

- Julieta SCHALLENBERG, Vice regional Minister of Ecologic Transition, Fight against

Kanarieöarna beror till 95 % av fossila bränslen för sin energiförsörjning, varav konsumtionen utgörs av 80 % för transporter, framställning av elektricitet ca 20%. Kanarieöarna har ingen kabelanslutning till fastlandet. Några av öarna är anslutna med varandra, men havsdjupet utgör en barriär för att koppla samman öarna.

Måläret är 2040 för 100% förnyelsebart.

Landtillgången för vindkraft och förnyelsebar infrastruktur är mycket begränsad.

Solkraften har en fördel och det är att det går att genomföra utan att ta större landområden i anspråk, på befintliga tak ger det > 1 GW, på olika byggnationsytor > 2GW.

Vindkraft off shore potential är att få till en park vid Gran Canaria på 220 MW, en annan park vid Tenerifa på 150 MW.

Det pågår förstudier om bergvärme på 3 öar med tester.

Lagring av fossilfri energi är en utmaning.

På El Hierro finns det en dammanläggning som nästan täcker 100 % av elbehovet. Den drivs av vindkraft som pumpar upp vatten till anläggningen när det finns överskott, och sedan öppnar man dammen när det inte blåser. Det är en anläggnings om inspirerar fler öar.

Liis LEPIK, Deputy Mayor of Saaremaa

Ösel 700 000 MW elektricitet per år 2020, där förnyelsebart har ökat 30.7 GWh sedan 2020. Utmaningarna handlar om:

- vindkraftsparker väster om Ösel som ännu inte fått tillstånd,
- nätet i Estland har tills nu producerats i östra Estland och därmed även kapaciteten men nu kommer förnyelsebar energi och då produceras den i västra Estland, så 110 högspänningsnät gör att det inte går att expandera näringsliv med de möjligheter som uppstår.

Därför behövs det investeringar i elnätet, till 330 högspänningsnät. Vindkraftsparkerna kommer dock vara klara innan elnätet kan ta hand om överskottet från vindkraften. Men får man till det, så kommer man få så mycket fossilfri elektricitet att man kan börja producera vätgas.

En annan utmaning är att 2/3 av byggnadsbeståndet behöver uppgraderas, varav det mesta ägs av regionen. Men med inflationen har kostnaderna stegrats.

”Biometan, fjärrvärme, gröna mobilitet och gröna färjor. Det är en vision och en dröm, men vi har initierat ett regionalt råd med samtliga öar som kan leda processen och samarbeta.”

Jan CORNILLIE, Global Head Advisory Services, 3E, Clean Energy for EU Islands

Berättade om initiativet Clean Energy for EU Islands. Gotland, Öland, Ven och ytterligare några öar i Sverige ingår i initiativet. Det mest intressanta är arbetet med elnäten på öar, där det pågår 10 case studies. Dock ingen på svenska öar. De har kommit fram till 5 utmaningar med 22 rekommendationer om hur adressera elektrifieringen och elnätskapaciteten.

En studie för öar kommer lanseras där öar kan delta. (island follow scheme)

“If we can solve the situation on islands, then we are in a better situation to solve the entire situation for Europe, since we are an island after Russia’s invasion of Ukraine. “

TRANSPORT SESSION: “CHALLENGES & OPPORTUNITIES FOR AN INCREASED CONNECTIVITY OF ISLANDS”

Karin SMIT JACOBS, Director for Transport, CPMR, inledde med att betona att den inre marknaden är den starkaste tillgången för ett sammanhållet EU, med en rättvis och grön omställning. En reviderad TEN-T kommer publiceras i maj. Budgetdiskussionerna kommer igång kring CEF-3 efter 2027, men lobbyarbetet börjar nu och det kommer vara ett tema på CPMR PB i juni.

John BORG, Permanent Secretary, Ministry for Gozo

Gozo har en dubbelinsularitet.

”Det behöver finnas en likvärdighet mellan fastlandstransporter och de transporter som går över havet. Samtliga beslut på EU-nivå behöver utformas med öarnas situation i åtanke.”

Lokalt tar Gozo ansvar för trängseln och framkomligheten, med goda vägar och tillgänglighet. Kostnaderna utgör en stor utmaning för näringslivet, det reducerar tillgängligheten.

Därför behöver fragmenteringen inom den inre marknaden undanröjas så att det blir en jämn spelplan.

Filip REINHAG, Deputy Mayor of Gotland

Filip berättade om Gotlands arbete med att vara bland de första med elflyg. (Se presentationen i sin helhet i bilaga Filip Reinhag CPMR IC GA 24 April 2024.)

Bild. Filip Reinbag presenterar Gotlands arbete med hållbart flyg. Från vänster: John BORG, Gozo, Karin SMIT JACOBS, CPMR:s transportstrateg, Rui COUTINHO, Azorererna.

Rui COUTINHO, Director for Mobility, Regional Government of the Azores

Utmaningen är att transportföretagen har svårt att få lönsamhet för transporter mellan olika öar i ögruppen, där det inte finns en tillräckligt stor befolkning och det handlar om relativt stora avstånd. Infrastrukturen för flyg kräver en hel del. Därtill kommer väder som medför att det behövs extrahamnar och extra flygfält.

På EU-nivån, där gäller samma regler för små flygplatser som på Corvo med 450 invånare som för de stora hubbarna. På den nationella nivån finns det regler som inte gynnar investeringar i öarnas gröna mobilitet mellan öarna. Men det finns en *Azores fare 60 euro* för dem som är skrivna på Azorererna.

Cathy NI GHOILL, Board Member of ESIN (European Small Islands Federation)

ESIN omfattar 11 länder med 360 000 invånare på öar med upp till 4000 invånare.

Det var ett initiativ mellan Kroatien, Estland och Danmark. Nu är även Finland, Sverige, Irland, Italien, Frankrike med flera med.

De små öarna kämpar hårt med minskande befolkning och en åldrande befolkning, där traditionella näringar har fallit tillbaka.

På Irland finns det höga kostnader för befolkningen för att ta sig till fastlandet.

Pandemin blev faktiskt en tillgång för de små öarna, då det tillät unga att återvända till sina hemöar eftersom det då blev möjligt att arbeta från hemmet.

Många stöd på EU-nivån, såsom LEADER, har varit viktigt, men det har blivit allt mer komplicerat att ansöka. Förr fick man hjälp med att ansöka, nu måste man anlita någon för att ansöka.

Vad är budskapet till den nya kommissionen?

- Platsbaserad ansats för utveckling
- Långsiktiga investeringar i tillgänglighet
- The Pact for EU Islands
- Transport transport transport
- Statsstöd och de minimis
- Särskilda stöd utformade för riktigt små öar där nationell nivå inte får vattna ur dem
- Särskilda stöd till anslutningsinvesteringar på små öar.

CLIMATE & ENVIRONMENT SESSION: "THE POTENTIAL OF NATURE-BASED SOLUTIONS AND CIRCULAR ECONOMY TO TACKLE CLIMATE CHANGE IN ISLANDS"

Opening insights and presentation of the LIFE-IP Circular Economy in Greece project

by **Kostas KOMNINOS**

Kostas berättade om förpackningsinsamling och sophantering på mindre grekiska öar som en ingång till samtalet om cirkulära lösningar.

Gianni CHIANETTA, Chair, Greening the Islands Foundation

Organisationen ger stöd till öar att ta fram färdplaner och sedan använda dem för att finna finansiering för genomförande kring cirkularitet och klimatanpassning.

Beatrice AVAGNINA, Consulta Europa, regional partner of BESTLIFE2030 for

Macaronesia, Representative of IUCN, och **Julien LORTHIOS**, French Office the Bioersity (OFB), regional partner of BESTLIFE2030 for the Indian Ocean (ORs & OCTs), Caribbean (ORs & OCTs), Amazonia and Saint-Pierre and Miquelon, Representative of IUCN

De presenterade ett LIFE-projekt, Best Life 2030, om biologiska mångfald i de yttre randområdena (outer most regions). Projektet har precis startat, så

det finns ännu inga resultat. Det är ett ramprojekt som kommer att utlysa möjligheter vid 4 tillfällen, varav det första steget är att ta fram en concept note, den andra fasen är en fullständig ansökan. Högst 100 000 euro plus 5 % medfinansiering.

Det här är inte ett ramprojekt där Gotland är målgrupp.

Nuno DA SILVA FERREIRA, Director of SAAC Corvo Island,
representative of SMILO

Corvo har 400 invånare och är den minsta azoriska ön och den mest västligt belägna av dem alla. 2007 blev 50 % av öns yta en naturpark. Havet runt ön en maritim park.

Utmaningarna handlar om att bevara de maritima habitaten. Floran och faunan samexisterar med jordbruket. Besöksnäringen handlar om ca 50 personer som besöker ön dagligen, via flyg eller båt. Det är på en nivå som är hanterbar för ösamhället.

Det finns vågkraftspark och en vindkraftspark. Sophanteringen har idag en utformning som nästan är cirkulär.

Julieta SCHALLENBERG, Vice regional Minister of Ecologic Transition,
Fight against Climate

Change and Energy, Canary Islands Region

Talade om en konferens om Hållbarhet och Innovation på öar som kommer äga rum i januari 2025 på Kanarieöarna. Tema är Havens resiliens, landskap och miljö och mobilitet, vatten och energi.

Det vänder sig till universitet, forskningsinstitut, faciliterande näringslivsorganisationer, offentliga myndigheter och investerare. Nätverket kallas för Responsible Islands. Det handlar om att få till omfattande investeringar i öar, småprojekt räcker inte.

PROGRESS REPORT & ADMINISTRATIVE SESSION

Claudia GUZZON, Executive Secretary of the Islands Commission

Då det var ont om tid, hänvisade Claudia till aktivitetsrapporten och den finansiella rapporten som sänts ut i förväg.

CLOSING SESSION

Först ut var ordförande **Loïg CHESNAIS-GIRARD**. Han lyfte fram de frågor som deltagarna hade diskuterat: mobilitet, tillgänglighet, den inre marknadens funktion och betydelse för öarnas ekonomiska utveckling, den cirkulära ekonomin, den gröna omställningen. Han betonade även den yngre

generationens rätt att kunna välja att leva och verka under goda förhållanden i alla delar av EU.

Artur LIMA, Vice-President of the Regional Government of the Azores

Avslutade konferensen med att sammanfatta diskussionen med att öars utveckling kräver en engagerad samverkan kring sammanhållningspolitiken och andra politikområden. Han betonade även Azorernas särskilda erfarenheter av multi-insularitet.

***Bild.** Azorererna är enda stället i Europa där det finns teodlingar.*

Dagen avslutades med en utflykt till Furnas, en liten bergsort med varma källor och till en teplantage.

Inkomna inbjudningar till internationella konferenser och möten i Sverige och utomlands

33rd Economic Forum, den 3-5 september 2024, Karpacz, Polen

Ett årligt forum med deltagare från Europa, Nordamerika och Asien företrädesvis från nationell nivå men även från den regionala nivån, näringsliv, akademi och lobbyorganisationer. Det brukar ibland kallas för ett andra Davos.

Inbjudan har kommit till Region Gotlands RSO under ett antal år att delta i panelsamtal. Region Gotland prioriterar i första hand deltagande i evenemang som arrangeras av de internationella nätverk som Region Gotland är medlem i. Medverkan därutöver kan vara motiverat givet målgrupp, sammanhang och genomslag för gotländska ståndpunkter.

Region Gotland prioriterar inte att delta

UBC Planning Cities Commission, seminarium, Gdansk 9-12 september 2024

Det är en arbetskommission som Region Gotland är aktiv i genom SBF. Målgruppen för seminariet är planerare. Sakkunniga på SBF tar ställning till deltagande. Politiskt deltagande är inte motiverat.

Ingen åtgärd

OWHC World Congress, den 24-27 september 2024, Córdoba, Spanien

Organisation of World Heritage Cities (OWHC) är ett prioriterat internationellt nätverk enligt Region Gotlands internationella strategi. Vartannat år äger världskongressen rum. Senast det skedde var 2022 i Montréal, Québec, Kanada. Region Gotland hade då inte möjlighet att närvara, då det sammanföll med allmänna val till regionfullmäktige och till Riksdag.

Som en upptakt till världskongressen i Córdoba, deltog Region Gotland vid en regional konferens i OWHC:s regi för världsarvsstäder från Västeuropa och Nordamerika i Brügge i oktober 2023. (se reserapport RS 2023/965 #24)

Inför världskongressen i Córdoba, har OWHC öppnat upp för världsarvsstäderna att initiera tematiska arbetsgrupper. Region Gotland ingår i en arbetsgrupp som leds av Bryssel stad på temat "Protecting and strengthening the residential function of the city's historic centres". Arbetsgruppen har arrangerat ett antal digitala arbetsmöten och ett fysiskt arbetsmöte i Bryssel i juni 2024. Där deltog världsarvsrådets ordförande och världsarvssamordnaren. Deltagandet finansierades av OWHC.

Givet Region Gotlands engagemang genom arbetsgruppen, är det motiverat med ett politiskt deltagande på världskongressen av regionstyrelsens

ordförande och världsarvsrådets ordförande. Från förvaltningen deltar världsarvssamordnaren.

Region Gotland prioriterar att delta

CPMR General Assembly, den 2-4 oktober 2024, Gozo, Malta

CPMR är ett prioriterat internationellt nätverk i enlighet med Region Gotlands internationella strategi. Region Gotland deltar vid årsmöten i de internationella nätverken med politisk representant utsedd av regionfullmäktige och med sakkunnig från förvaltningen.

Regionråd Filip Reinhag (S) är svensk ersättare i CPMR:s styrelse (Political bureau) för innevarande två-årsperiod, och han är nominerad av den svenska CPMR-gruppen till ordinarie ledamot för den kommande två-årsperioden.

Region Gotland prioriterar att delta

EU Week of Cities and Regions, den 7-10 oktober, Bryssel, Belgien

Region Gotland arrangerar med Sardinien, Sicilien, Korsika, Balearerna, Kreta, Ioniska öarna och Åland ett seminarium om ö-frågor under EU-veckan för regioner och städer i Bryssel den 9 oktober. Temat för seminariet är "The island regions and the new EU legislative mandate". Det är ett tillfälle att manifestera betydelsen av det arbete som har ägt rum i EU-parlamentet, regionkommittén och hos ö-regioner i flera medlemsstater om öars hållbara utveckling.

Regionråd Filip Reinhag representerar Region Gotland i panelen. Förvaltningen bistår med sakkunskap och deltar med sakkunniga på plats.

Region Gotland prioriterar att delta

Övriga händelser och beslut i de prioriterade internationella nätverken

Hansan – HANSEartWorks ordförandeskap

HASEartWork är en arbetsgrupp inom Hansan. För närvarande är Wolfgang Streblow från Lippstadt ordförande.

Stefan Johanson, Gotlands museum, har fått frågan om att ta över ordförandeskapet för arbetsgruppen i samband med Hansedagen i Gdansk. Gotlands museum bekostar arbetstiden som Stefan Johansson lägger på ordförandeskapet. Ordförandeskapet medför emellertid även resor och logi i samband med Hansedagar och höstkommissioner. Gotlands museum önskar att Region Gotland ersätter Gotlands museum för de resor och logier som uppstår vid höstkommissionsmöten och Hansedagar under tiden som Stefan Johansson är gruppens ordförande.

Regionstyrelseförvaltningen saknar i nuläget budgeterade medel för att bekosta resor och logi för ordförandeskapets resor utöver redan avsatta medel för genomförandet av värdskapet för Hansedagen i Visby 2025.

Förberedelser Forum för EU:s strategi för Östersjöregionen den 29-31 oktober 2024 i Visby

Forumet är ett samarrangemang mellan regeringskansliet, Länsstyrelsen i Gotlands län, Svenska Institutet, Föreningen Norden och Region Gotland. Programmet omfattar workshops, seminarier och panelsamtal. Region Gotland arrangerar tillsammans med UBC-nätverket en workshop på temat *Planning Liveable cities in the Baltic Sea Region*, och med CPMR Baltic Sea Commission 1 seminarium om *Sustainable Aviation in the Baltic Sea Region*.

Region Gotland arrangerar en välkomstmottagning den 29 oktober i Sankt Nicolai ruin.

Anmälan till Östersjöforum har varit öppen sedan mitten av juni, ta del här av [program och anmälan](#).

CPMR Sveriges nomineringar till Political Bureau 2024-2026

CPMR (Conference of Peripheral and Maritime Regions) styrelse kallas Political Bureau. Årsmötet på Gozo, Malta, den 2-5 oktober, utser Political Bureau för en två-årsperiod. Varje medlemsland har att utse en ordinarie och en ersättare. Den svenska CPMR-gruppen har valt att nominera Filip Reinhag (S), Region Gotland, som ordinarie, och Anna Jähnke (M), Region Skåne, som ersättare.

Årsmötet väljer även en ordförande. Kandidater ska inkomma till CPMR-sekretariatet senast den 3 augusti 2024 med sin kandidatur och en programförklaring.

Se bilaga 3 Call Candidates CPMR President 2024

Brev om sammanhållningspolitiken till Ursula von der Leyen

Region Gotland och mer än 100 andra regioner runt om i Europa, varav flera svenska regioner, har sänt ett brev till Ursula von der Leyen om sammanhållningspolitiken. I brevet betonar regionerna vikten av sammanhållningspolitiken för en hållbar utveckling och de erbjuder kommissionsordförande ett möte för att samtala om sammanhållningspolitikens framtid i EU-samarbetet.

Se Bilaga 2 Letter to Ursula von der Leyen Cohesion policy.

Rapport från Gammalsvenskby maj 2024

Ryssland fortsätter sina terrorbombningar med tungt artilleri och drönare. De bombar civila hus, människor och hundar. I början av maj dödades en 80-årig kvinna i byn. Drönarna är nu också utrustade med gasbehållare, som tillsammans med granaterna startar häftiga bränder. Flera bostadshus, fotbollsplanen och den svenska gravgården har brunnit. Bränderna är svårsläckta på grund av säkerhetsläget, men också på grund av vattenbrist, sedan Ryssland sprängde Kakchovkadammen den 6 juni 2023. Floden är bara en rännil och Svenskbyns brunnar har sinat.

Det finns inte några militära mål eller hot från byn. Ryssland satsar på brända jordens taktik, en krigföring där alla resurser förstörs för att fienden inte ska kunna nyttja det. Ryssland har historiskt använt sig av taktiken vid många tillfällen och ignorerar gällande krigslagar. Metoden går ut på att terrorisera och trötta ut civilbefolkningen och omvärlden, för att få till fred till vilket pris som helst. Men byborna står starka och tror på seger och ett fritt Europa.

Det är ca 70–80 personer kvar i byn. Mest äldre som inte kan eller vill flytta på sig på grund av sjukdom eller ekonomi. 14 av dem är handikappade på olika sätt. Det finns ingen el eller vatten. Ett team åker ner och lämnar bröd och dricksvatten en gång i veckan. Och månatligen får de en kasse med potatis, morötter, lök, vitlök, rödbetor och kål.

De flesta är internflyktingar i närliggande byar som är utom artilleriavstånd. De har el, men lever under knappa förhållanden i lånade hus. Det finns inga jobb och de tillfälliga bidragen från staten delas inte längre ut. Men här kan de odla mat inför vintern.

En soldat till från byn dog vid fronten i maj. Det är nu 9 män från byn som dödats i strid.

Föreningen Svenskbyborna fortsätter hjälparbetet tillsammans med våra heroiska team på plats. Hjälparbetet är mycket riskfyllt. Vi hjälper både de som bor kvar och internflyktingarna i närområdet. Vi har fokuserat på träbriketter, medicin och sjukvårdsmaterial som vi köper in på plats. I samarbete med andra har nu fler kaminer levererats. Vi har också fortsatt att ge särskilt ekonomiskt stöd för utsatta människor som behövt extra sjukvård.

Vi diskuterar nu inför nästa att komplettera med powerbanks och generatorer, då Ryssland har slagit ur en hel del av Ukrainas elförsörjning under våren.

Just nu är Jocce Jensen och Linn Eriksen på väg ner med två bilar fullastade med brandsläckare, sjukvårdsutrustning som en komplett tandläkarstol och en ultraljudsapparat samt rullatorer, rullstolar och kryckor. De har samlat in materialet och vi står för bränsle och resekostnader.

Några av våra nyckelpersoner på plats i området.

Några av våra nyckelpersoner på plats i området. Med dem ner är Valentina Herman, som varit på Gotland i nio månader för att behandlas för bröstcancer. Hon har tagits väl hand om av värdfamiljen i Östergarn och privatpersoner som ställt upp med skjuts och stöttning såväl på Gotland som i Stockholm. Den gotländska sjukvården har också varit fantastisk. Föreningen har bistått med kontakter och ekonomiskt med resekostnader etc.

Föreningen Svenskbyborna fortsätter arbetet med att rapportera från byn och att samla in pengar för att hjälp byborna i denna svåra tid. Föreningen ger många föreläsningar om byn och nuläget och insamlingen rullar på med bidrag från såväl privatpersoner som organisationer. Engagemanget är enormt.

Region Gotland och Berislavs administration (kommunen där Svenskbyn ligger) har ansökt om en förstudie vid ICLD, som vi hoppas ska utmynna i ett 3-årigt projekt. Projektet ska bygga institutionell kapacitet med fokus på en hållbar återuppbyggnad med medborgardialog och förbereda inför ett EU-inträde för Berislavs kommun. Ett viktigt arbete att göra parallellt med den akuta krigssituationen i området. Detta bygger framtidstro och ett hopp om att kunna återvända till en attraktiv kommun som går att leva och etablera sig i.

Gotlands Museum med Föreningen Svenskbyborna söker medel från UD september 2024–2025. Projektet har fokus på att komplettera en återuppbyggnadsplan med kulturarv/besöksnäring och landsbygdsutveckling. Detta för att bygga framtidstro och få unga att återvända till byn. I projektet finns också utrymme för akut bistånd där vi bland annat planerar att rusta byn inför vintern 204/25 och ett sommarläger för byns barn 2025 planeras.

Svenska Kyrkan/Föreningen Svenskbyborna har påbörjat ett projekt med den ukrainsk-ortodoxa/svenska kyrkans präst i byn, för att hitta finansiering för att återuppbygga kyrkan, när kriget är slut. Biskop Erik Eckerdal har ansökt om rikskollekt för detta ändamål.

Den 1 maj var det 242 år sedan Dagösvenskarna grundade Gammalsvenskby vid Dniprostrand. Byn har varit förstörd förr. 1944 stod t.ex. byn i ruiner efter andra världskrigets härjningar.

Kriget kommer att ta slut och vi alla planerar nu för att den ska återuppbyggas. Bättre och starkare än innan kriget. Tillsammans är vi starka.

Sofia Hoas 240612 Ordförande Föreningen Svenskbyborna

Beslutsunderlag

Bilaga 1 Filip Reinhag CPMR IC GA 24 April 2024

Bilaga 2 Letter to Ursula von der Leyen Cohesion Policy

Bilaga 3 Call Candidates CPMR President 2024

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse daterad 2024-07-02

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Stefan Persson
Regional utvecklingsdirektör